

2023
2027

**Kies nu,
Stem voor later**

Provincie Zuid-Holland

Voor individuele vrijheid

Voor sociale rechtvaardigheid

Voor maatschappelijke verantwoordelijkheid

Nederland valt van de ene crisis in de andere; de stikstofproblematiek, de woningnood, het toeslagenschandaal, de coronatoestand, het energietekort en de verwaarlozing van de zorg. Het houdt maar niet op en de Nederlander (de kiezer) is er ondertussen wel klaar mee, schreeuwt om verandering en een nieuwe politiek die er iets aan gaat doen. 50PLUS is een partij die behoort tot die nieuwe politiek.

Bij al deze noodsituaties kijkt het rijk ook steeds vaker naar de provincie voor concrete oplossingen. Met betrekking tot de wooncrisis geeft het rijk een steeds grotere rol aan de provincies om ervoor te zorgen dat er veel woningen gebouwd gaan worden. Bij de stikstofproblematiek staat de provincie aan de lat om met de agrarische sector en de boeren de uitvoering van de stikstofvermindering op te pakken. De onderdrukking van de coronacrisis toont de overbelasting van de zorg aan en ook daar kan en zal de provincie steeds vaker een rol van betekenis gaan spelen. Van oudsher is de provincie nauw betrokken bij elke energietransitie. Nu met de stagnatie van de gaswinning en de gespannen internationale verhoudingen zoals die met Rusland komt de provincie extra in beeld.

In Zuid-Holland hoort in overeenstemming met haar brede pallet aan inwoners ook 50PLUS in het provinciehuis thuis. Een door levenservaring wijs geworden partij die aandacht heeft voor alle inwoners en een partij die de verbinding weet te leggen tussen jong en oud. Senioren en jeugdigen hebben elkaar nodig. Op het werk en in het dagelijks leven. Ook de werkervaring van vijftigplussers, hun vitaliteit, gevoegd bij het idealisme van de jeugd maken samen een goede stad en een goed leven.

Algemeen

Het aantal vijftigplussers zal de komende decennia sterk toenemen doordat de talrijke veertigers en vijftigers van nu de hogere leeftijdsgroepen instromen. De vergrijzing bereikt haar hoogtepunt rond 2040. Dan telt Nederland naar verwachting 4,8 miljoen 65-plussers, tegen 3,0 miljoen nu. Het aandeel 65-plussers neemt toe van 16 procent in 2012 tot 25 procent in 2040.

Vijftigplussers zijn niet alleen met elkaar verbonden door leeftijd, ervaring en gemeenschappelijke belangen. Vijftigplussers vinden zich ook in een saamhorigheid waar het gaat om een goede toekomst, een mooie, schone en veilige leefomgeving voor hun kinderen en kleinkinderen. Vijftigplussers zijn zich hiervan als geen ander bewust en investeren graag en met veel liefde in de toekomst van de jongeren. Vijftigplussers realiseren zich dat het inzetten op een duurzame leefbare leefomgeving van groot belang is voor volgende generaties. De aarde groener, het milieu minder belastend, de luchtkwaliteit schoner, de lawaaioverlast minder. Deze zaken zijn niet alleen belangrijk voor onze huidige samenleving, maar garanderen ook een duurzame wereld in de toekomst en als we opschieten een mooie ouwe dag.

Vijftigplussers zijn vitaal, ondernemend en levenslustig. In vergelijking met de jaren vijftig (en eerder) worden senioren ouder en velen onder hen blijven mede dankzij een verbeterde gezondheidszorg jong van geest en lichaam. Als gevolg daarvan kunnen vijftigplussers langer hun bijdrage blijven leveren aan de samenleving. Vijftigplussers willen ook langer actief deelnemen aan de maatschappij en maken daarmee een belangrijk onderdeel uit van de participatiesamenleving. Het optreden van ernstige gezondheidsbeperkingen concentreert zich meer en meer pas in de laatste paar levensjaren van senioren. In de leeftijdsgroep 75-84 jaar heeft ongeveer 75% van hen langdurige lichamelijke beperkingen. Het verblijf in verzorgings- en verpleeghuizen beperkt zich daarom steeds vaker tot de groep senioren met ernstige gezondheidsproblemen.

Met de nieuwe WMO (Wet Maatschappelijke Ondersteuning) wil het rijk dat senioren zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen en deelnemen aan de samenleving. Zij worden aangesproken op hun eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid. Het rijk heeft het liefst dat ouderen hun problemen zelf oplossen binnen hun eigen netwerk. De bedoeling is dat er minder zorggebruik is, om de eenvoudige reden dat er gewoon minder geld beschikbaar is voor de zorg. Dat is niet alleen een treurige ontwikkeling, maar ook een tendens waartegen 50PLUS zich fel verzet. Dat er in een welvarend land als Nederland nog steeds gecollecteerd moet worden voor de voortuitgang van specialisme, ziekenhuizen worden afgebroken en niet vervangen, bejaardentehuizen zijn opgedoekt en er nu - als klap op de vuurpijl - ook nog bezuinigd moet worden op duurdere meestal levensbelangrijke medicijnen, is een aanfluiting.

Daarnaast is ook de jeugdhulp gedecentraliseerd sinds 2015 en is niet meer de provincie Zuid-Holland maar de gemeente verantwoordelijk voor de uitvoering. Dit ging samen met een enorme bezuiniging en met de ervaring dat gemeenten totaal niet voorbereid waren op deze taak. Dit is nooit meer fatsoenlijk geëvalueerd. Dat de zorg voor zowel de jeugd als voor ouderen veel te wensen over laat mag hiermee duidelijk zijn. Mede vanwege de marktwerking in de zorg (aanbestedingen, zorgverzekeraars die het voor het zeggen hebben, GGD's die autonoom functioneren) lopen gemeenten tegen enorme problemen van aanbestedingen aan. Maar ook bij het voeren van de regie. De invloed van 'hoe de zorg te organiseren' is daarmee volledig uit handen van de overheid weggenomen en in die van zorgverzekeraars terecht gekomen. Daarnaast zie je dat de zorg zich meer en meer verplaatst heeft naar de schouders van vrijwilligers. Zonder mantelzorgers is de zorg onmogelijk te volbrengen. Probleem is echter dat het aantal mantelzorgers terugloopt, waardoor de zorg voor in het bijzonder ouderen nog verder uitgekleeft wordt en de druk op de samenleving versterkt. In het besef dat de vergrijzing dubbel zo hard toeneemt omdat ouderen ouder worden neemt de stress van de samenleving gigantisch toe. Daarnaast is er geen oog voor de combinatie van zorg met wonen en vice versa. Tenslotte is het

welzijnswerk - de motor van de wijken - volledig af geserveerd wat groot effect heeft op de ontwikkeling van met name de jeugd.

50PLUS wil een einde aan de uitwassen in de marktwerking en vanuit onze landelijke visie inzetten op een nieuw zorgstelsel. De uitgangspunten voor 50PLUS zijn daarbij:

- Uitwassen in de marktwerking in de zorg terugdraaien en geen winstuitkering door en voor zorgverzekeraars
- Tegengaan jaarlijkse zeer dure reclamecampagnes
- De huidige rol van zorgverzekeraars tegen het licht houden. Zo kan het eigen risico worden afgeschaft. Een eerste stap kan een verlaging naar maximaal € 200,- zijn. Dit voorkomt ook het mijden van zorg
- Minder administratie, minder managers en minder vergaderen
- Niet alleen de spoedeisende zorg is 7 dagen per week beschikbaar, ook bijvoorbeeld huisartsen en poliklinieken moeten toewerken naar openstelling gedurende 7 dagen per week
- De goede ervaringen van Buurtzorg worden nadrukkelijk ingebracht in de vorming van een nieuw zorgstelsel
- Invoeren van een medische datacard voor gegevens, die tevens gebruikt kan worden als codicil. Hierdoor is het elektronisch patiëntendossier (EPD) op termijn niet langer gewenst
- In alle gemeenten gelijke basiszorg en zorguren (incl. gemaximeerde, beperkte eigen bijdragen)
- 50PLUS vindt dat een overheid, die uitgaat van het zo lang mogelijk zelfstandig thuis wonen van senioren, dat ook daadwerkelijk mogelijk moet maken

Het Randstedelijke dichtbevolkte Zuid-Holland maakt de sociale cohesie in de samenleving moeizamer. De samenhang in culturele identiteit, binding en betrokkenheid met elkaar staat vanwege de anonimiteit van het leven in de Randstad onder druk. Het vraagt van de inwoners een zelfredzaamheid die naarmate zij ouder worden niet altijd meer mogelijk is.

Met het stijgen der jaren zullen vijftigplussers vaker alleenstaand zijn.

Gezondheidsperikelen, hulpbehoevendheid en eenzaamheid maken senioren kwetsbaar en vraagt van de gemeenschap meer gerichte aandacht en zorg.

Ondanks dat veel vijftigplussers welvarender zijn dan vroeger is het verschil tussen arm en rijk groter aan het worden. Meer vijftigplussers zullen moeten blijven doorwerken omdat ze geen financiële armslag hebben, door bijvoorbeeld eigen woningbezit. Armoede onder vijftigplussers stijgt, ook al komen zij volgens de statistieken nog net boven de armoedegrens uit. Vele vijftigplussers, vooral in de grote steden zoals Rotterdam, Den Haag, Leiden, Zoetermeer, Dordrecht en dergelijke hebben het uiterst moeilijk om rond te komen. De stijgende kosten voor zorg en gezondheid drukken steeds zwaarder op hun besteedbaar inkomen.

50PLUS Zuid-Holland constateert dat vijftigplussers van nu worden achtergesteld en gemarginaliseerd. Wij staan voor de emancipatie van vijftigplussers, die zorgen voor de toekomst van de jongeren van nu. Niet de vooroordelen van, tegen en over de vijftigplussers zijn voor 50PLUS Zuid-Holland de drijfveer van haar handelen maar juist de participerende oudere in de samenleving bepaalt de partijfilosofie. De kwaliteit van leven en welzijn voor alle inwoners van de provincie staat bij 50PLUS Zuid-Holland voorop. 50PLUS Zuid-Holland zet zich in voor alle inwoners en in het bijzonder voor de vijftigplussers van Zuid-Holland. Met 50PLUS Zuid-Holland wordt de aandacht en de stem van vijftigplussers zichtbaar in Zuid-Holland. Daardoor zullen ook andere politieke partijen meer aandacht gaan besteden aan de oudere inwoners van Zuid-Holland.

Daar waar andere partijen het accent leggen op het milieu, het welzijn van de dieren, de christelijke achtergrond of de arbeiders, zo legt 50PLUS Zuid-Holland het accent op inwoners vanaf al 45 jaar. Deze inwoners vanaf 45 jaar staan centraal in dit verkiezingsprogramma.

50PLUS Zuid-Holland wil dat ouderen zo lang mogelijk zelfstandig in hun vertrouwde woonomgeving kunnen blijven wonen. En de kloof tussen ouderen die zelfstandig wonen en

---

het verpleegtehuis voor ouderen die vaak hoogbejaard en hulpbehoevend zijn is te groot. Voor die categorie ouderen moet zo'n minimaal vijftien jaar leefgenot overbrugd worden. Juist voor deze senioren zijn tussenwoonvoorzieningen nodig. Ook dient naast de aandacht voor woonvoorzieningen en hulpverlening voor de gepensioneerden en hoogbejaarde inwoners extra aandacht te komen voor de bereikbaarheid en toegankelijkheid, van winkels, nutsbedrijven, parkeervoorzieningen en openbare gebouwen.

50PLUS Zuid-Holland vindt dat 'Een Leven Lang Leren' niet alleen speelt voor veertigers die midden in hun carrière groeien, maar juist ook voor Nederlanders van 50 tot 65 jaar die in het kader van leeftijdsdiscriminatie niet aan de bak komen. Volgens 50PLUS Zuid-Holland vraagt die flexibiliteit van vijftigplussers om een overheid die dat faciliteert. Het gedachtegoed van de afgelopen 20 à 30 jaar dat alles volledig marktconform moet plaatsvinden behoort alweer tot het verleden: 'Geen markt zonder overheid'. Dus juist in het kader van werkgelegenheid is de overheid aan zet om te stimuleren en te faciliteren. Maar ook de marktwerking in de zorg is funest gebleken voor speciaal de ouderen. Gebreken komen met de jaren en de zorg overlaten aan de markt waar winstbejag bepalend is moet de overheid sturend worden in de basiszorg en zorguren. De coronacrisis van de achterliggende jaren heeft aangetoond dat een overheid geen regie kan voeren (zie de situatie met betrekking tot de vaccins en het vaccinatieprikbeleid) op een door de markt gestuurde zorg.

Onderzoek toont aan dat de kans op een nieuwe baan vinden na je 50ste vanuit een werkloosheidsituatie zeer gering is. Vanaf je 55ste is dat slechts 3%. 50PLUS Zuid-Holland denkt dat een inkomensgarantie vanwege de enorme vergrijzing past bij de uitdagingen van de 21ste eeuw. Ook de ongebreidelde uit de hand gelopen groei van het aantal zelfstandigen zonder personeel (ZZP'ers) is enorm onzeker geworden mede vanwege de corona-epidemie. Volgens 50PLUS Zuid-Holland dient de overheid te streven naar een rechtvaardige sociale zekerheid voor alle Nederlanders. Op provinciaal niveau kunnen proefprojecten ingezet

---

worden om te experimenteren met deze drastische en ingrijpende wijzingen van het inkomenssysteem.

Naarmate mensen ouder worden, verandert de verhouding tussen de reisduur en de gemiddeld afgelegde afstand per dag. Naarmate mensen ouder worden maken zij steeds minder gebruik van relatief snelle vervoermiddelen (zoals de auto). De verplaatsingen van mensen in de leeftijd van 45-54 jaar zijn bijna voor de helft zelfstandige verplaatsingen met de auto. In de leeftijdsgroep 75-84 jaar is dit aandeel teruggelopen tot 28%, terwijl de 85-plussers zich nog maar in 24% van de gevallen zelfstandig verplaatsen. Op hoge leeftijd gaat het relatief steeds vaker om verplaatsingen als autopassagier of te voet. Tot het tachtigste jaar blijft ook de fiets van belang, met bijna een kwart van de verplaatsingen. Door de opkomst van de e-bike, blijven velen ouderen meer en langer mobiel. 50PLUS Zuid-Holland zet ook in op gratis openbaar vervoer voor ouderen vanaf 65 jaar en op een veilig verkeerssysteem voor oudere mensen.

50PLUS Zuid-Holland besteedt veel aandacht aan het thema ‘Senioren en veiligheid’ en wil samen met de politie en de ouderenbonden een ouderennetwerk opzetten. Elke inwoner en zeker de kwetsbare oudere heeft recht op veilige leefomgeving. Ook woonoverlast (een toenemend probleem in de overvolle steden van ons land) kan grote gevolgen voor het woongenot van de slachtoffers hebben.

50PLUS Zuid-Holland gaat geen enkele samenwerking met andere partijen uit de weg, maar zal kritisch handelen in het belang van de inwoners van Zuid-Holland.

50PLUS Zuid-Holland gaat zich de komende vier jaar inzetten voor de verbetering van het leven voor alle inwoner van Zuid-Holland. Samengevat:

Koopkracht: Verbeteren van koopkracht

INKOMEN & KOOPKRACHT: VOLDOENDE EN GEGARANDEERD VOOR IEDEREEN

50PLUS Zuid-Holland staat voor een samenleving waarin iedereen tot op hoge leeftijd mee moet kunnen blijven doen. Dat kan alleen als je een inkomen hebt dat je in staat stelt dat ook te doen. De sociale uitkeringen waaronder de AOW staan politiek steeds meer onder druk en dat moet anders. 50PLUS staat voor AOW op 65 jaar. Het recht op een geïndexeerde oudedagsvoorziening is een grondrecht.

Ouderenbeleid: Gedeputeerde met ouderenbeleid in portefeuille en verzorgingstehuizen 2.

OUDERENBELEID: EIGEN PORTEFEUILLE MET VOLDOENDE GELD

Ouderen zijn zeer vitaal en mogen niet het sluitstuk van de samenleving worden. 50PLUS Zuid-Holland zet in op de betrokkenheid voor en van senioren. De participerende senior in de samenleving draagt met zijn of haar kennis & ervaring bij aan een betere toekomst voor inwoners van nu en van later. Senioren zijn zich daar als geen ander van bewust en investeren graag en met veel liefde en betrokkenheid in de toekomst van hun kinderen en vooral ook kleinkinderen. 50PLUS Zuid-Holland wil dat er een aparte portefeuille 'Ouderenbeleid' en daarbij ook geld beschikbaar in de begroting om serieus invulling te kunnen geven aan deze portefeuille.

Zorg: Goed en betaalbaar

ZORG: GOED EN BETAALBAAR VOOR IEDEREEN

50PLUS Zuid-Holland is tégen bezuinigingen op zorg. Geld bedoeld voor zorg blijft geld voor de zorg. Wij kiezen voor aanbestedingen voor een langere termijn, dit geeft meer zekerheid voor iedereen. Daarnaast willen wij meer betrokkenheid van mantelzorgers bij de 'keukentafelgesprekken' en meer ondersteuning voor mantelzorgers. 50PLUS Zuid-Holland wil dat als er hulp nodig is dat men erop mag vertrouwen dat die zorg ook geleverd wordt. Voor ouderen komt er een centraal aanspreekpunt waar alle zorg georganiseerd kan worden. En die zorg is maatwerk en betrouwbaar voor de zorgbehoeftige oudere oud én jong en hun mantelzorgers.

Wonen: Betaalbaar, aangepast, zelfstandig en beschermd. Meer woningen.

WONEN: BETAALBAAR EN AANGEPAST

50PLUS Zuid-Holland zet in op betaalbare én voldoende én aangepaste (huur)woningen op maat voor iedereen. Wij kiezen ervoor dat senioren zo lang mogelijk zelfstandig in de vertrouwde woonomgeving kunnen blijven wonen maar dat er wel seniorenwoningen gebouwd worden als tussenstap op weg naar het verpleegtehuis/verzorgingstehuis. Dit ontlast een overspannen woningmarkt.

Veiligheid: Politie dichterbij en bereikbaar. Aanpak cybercrime.

VEILIGHEID: DE POLITIE DICHTBIJ EN BEREIKBAAR

50PLUS Zuid-Holland zet in op een veilige leefomgeving voor jong en oud door de keiharde aanpak van straatroven, overlast, inbraken en steek- en schietpartijen. Wij kiezen voor blauw dichterbij de mensen door wijk/buurtagenten/buurt-BOA's en inzet stadswachten en voor meer politiebureaus in de wijken. De pakkans moet vergroot worden door meer cameratoezicht.

Inkomen: Geen verhoging opcenten

Mobiliteit: Openbaar Nutsbedrijf; handhaven buslijnen. Gratis OV voor AOW'ers en minima

Werkgelegenheid: Quotum om oudere werklozen aan het werk helpen.

WERKGELEGENHEID: WERK VOOR IEDEREEN

50PLUS wil een krachtig werkgelegenheidsbeleid met extra aandacht om ouderen weer aan een baan te helpen via een ouderenambassadeur. Wij kiezen voor banen voor jong en oud met uitzicht op een vast contract! 50PLUS Zuid-Holland zet in op het bestrijden van alle vormen van discriminatie waaronder leeftijdsdiscriminatie van ouderen bij bijvoorbeeld werk. 50PLUS Zuid-Holland wil inzet van een ambassadeur Ouderenwerkloosheid die zich bezighoudt om de arbeidsparticipatie en arbeidsmarktpositie van ouderen te verbeteren.

Economie: Geen stijging opcenten/wegenbelasting. Gaskraan in Groningen open.

Energie: Openbaar Nutsbedrijf; oplossen transport schaarste energie; kernenergie. Energie transitie haalbaar, betaalbaar en met draagvlak.

Natuur, milieu: Wereld goed achterlaten voor onze kinderen en kleinkinderen

Klimaat: Haalbaar, betaalbaar en uitvoerbaar

Landbouw: Perspectief boeren

Kleine kernen: Vitaal houden

LEEFKLIMAAT: HAALBAAR, BETAALBAAR EN UITVOERBAAR

50PLUS Zuid-Holland vindt dat we rekening moeten houden met de toekomstige generaties als het om het klimaat en onze leefomgeving gaat. Het zijn onze kinderen en kleinkinderen aan wie wij deze wereld zo mooi mogelijk willen doorgeven. 50PLUS wil de kosten van de klimaatplannen eerlijk en naar draagkracht verdelen en ook een goede verdeling van de kosten tussen bedrijven en inwoners realiseren. 50PLUS Zuid-Holland zet in op schone steden door het verbeteren van de lucht- en waterkwaliteit en door het verminderen van zwerfafval in de steden. Wij kiezen voor het vergroenen van wijken door extra bomen en beplanting die vogels en vlinders aantrekken. 50PLUS Zuid-Holland kiest voor stadstuinen en stadslandbouw op daken en op verloren stukjes grond.

Samenleving: Levendig en brede welvaart;
Ruimte: Gebiedsontwikkeling op maat
Sport en vrije tijd: Ook voor ouderen en mindervalide inwoners
Cultuur: Gratis museumkaart AOW'ers; behoud erfgoed
Asielzoekers: Ook een keer "stop" zeggen
Armoede: Stop de tweedeling

ARMOEDE: STOP DE TWEEDELING

50PLUS zet in op het actief bestrijden van armoede onder alle inwoners. Ook staat 50PLUS voor een laagdrempelige en niet complexe aanpak van de schuldhulpverlening. Wij zetten in op een respectvolle behandeling van mensen met een bijstandsuitkering want een uitkering is een recht voor wie een uitkering nodig hebben en geen gunst. Ook de voedselbanken verdienen onze steun op financieel vlak, qua huisvesting en qua privacy.

Vertrouwen: Terugbrengen in de politiek. Gebruik referenda.

VERTROUWEN: TERUGBRENGEN IN DE POLITIEK

De inwoner heeft weinig tot geen vertrouwen in de politiek op landelijk, provinciaal en lokaal niveau. Dit verloren vertrouwen is veroorzaakt door het slechte voorbeeldgedrag van de politiek, door de vele politieke schandalen en door het geen aandacht hebben voor de minderheden in de samenleving. 50PLUS wil dat de burgerparticipatie omgezet wordt naar burgerzeggenschap. Ook wil 50PLUS lokaal bindende referenda invoeren. Tenslotte wil 50PLUS dat het in het politiek ingevoerde dualisme in 2002 en die anno 2021 aan de lopende band met voeten getreden wordt, opnieuw scherp en duidelijk gehanteerd gaat worden.

Financiën: Deugdelijk en op de kleintjes letten. Balans tussen maatschappelijk rendement en financieel rendement.

FINANCIEN: DEUGDELIJK EN LET OP DE KLEINTJES

Het begrotingsbeleid is dienend aan het bereiken van een welvarende samenleving. 50PLUS vindt dat tegenvallers binnen de begroting moeten worden opgevangen echter zonder dat dit de dienstverlening aan bewoners en bedrijven mag aantasten. 50PLUS Zuid-Holland staat voor een deugdelijk financieel beleid, let op de kleintjes waarin megalomane prestigeprojecten geen voorkeur krijgen.

Koopkracht & Inkomen

- Geen indexatie provinciale kosten totdat AOW en pensioen voldoende geïndexeerd zijn
- Ouderenpas met gratis vervoer en culturele bezoeken
- Provinciale belastingen evalueren en verminderen waar mogelijk
- Onderbestedingen terug laten vloeien naar inwoners provincie
- Geen grootschalige projecten die invloed hebben op koopkracht van inwoners van de provincie
- Extra ondersteuning van voedselbanken
- Ondersteuning om energie armoede tegen te gaan en proactief kijken waar mensen in de problemen komen d.m.v. die energie armoede
- AOW en aanvullend pensioen. Ook belangrijk omdat Provinciale Staten de 1ste Kamer kiest

Asielzoekers, immigratie en integratie

- Als provincie de overheid aanzetten tot het opvangen van vluchtelingen bij de buitengrenzen van de EU of in hun eigen land
- Bij te veel vluchtelingen een tijdelijke stop invoeren. Realistisch bekijken zowel gemeentelijk als regionaal.
- Geen voorrang voor statushouders bij toewijzing woningen. Gelijke kansen met autochtone inwoners.
- Opvangcentra in de provincie moeten qua grootte in verhouding staan tot de huidige leefomgeving

Zorg & Welzijn

- Geld dat voor zorg bestemd is blijft ook voor zorg beschikbaar
- Uitwassen van de marktwerking in de zorg terugdraaien
- Winstuitkering door zorgverzekeraars stoppen
- Basiszorg en zorguren op de huidige situatie behouden
- Aanbestedingen voor een lange termijn, dit geeft meer zekerheid voor de cliënten en de zorgmedewerkers
- Betrokkenheid van mantelzorgers bij de ‘keukentafelgesprekken’. Zij mogen niet overbelast raken
- Gekwalificeerde thuiszorgmedewerkers met een goede signaleerfunctie

- Spoedeisende zorg die 7 dagen per week beschikbaar is, ook bv. huisartsen en poliklinieken moeten toewerken om 7 dagen per week geopend te zijn. De gemeente gaat dit actief stimuleren
- Blijvende inzet op het programma Veilig Thuis, met ook veel aandacht voor Ouderenmishandeling
- Thuiszorg- en wijkverplegingsorganisaties met een goed personeelsbeleid: fatsoenlijke arbeidsvoorwaarden qua inkomen en zekerheid
- De gemeente moet streven naar kwalitatieve goede thuiszorg, mantelzorgondersteuning, en dagbesteding, waarbij verschillen in uitvoering WMO met (beter presterende) omliggende gemeenten worden weggewerkt
- Goede mantelzorg-initiatieven om samen te wonen gaat de gemeente ondersteunen en eventuele belemmeringen worden vanuit de gemeente weggenomen (woondossier)
- Ondersteuning van het initiatief voor een gemeentelijke Zorgpolis
- Stimuleren gezonde voeding en gezonde leefstijl
- Een menswaardig bestaan voor bewoners van verpleeghuizen, met meer aandacht en meer activiteiten
- Openhouden en uitbreiden van alle verzorgingshuizen, die na de kaalslag nog open zijn
- Gemeentelijk basispakket voor thuiszorg, mantelzorgondersteuning en dagbesteding
- Ondersteuning mantelzorg welke deel uit gaat maken van een gemeentelijk basispakket
- Registratie van mantelzorgers, zodat financiële en andere maatregelen ter ondersteuning en waardering van de mantelzorgers uitgewerkt kunnen worden
- Toegankelijker maken van de wijkteams
- Eenduidig registratiesysteem bij de wijkteams
- Verplichte samenwerking binnen de wijkteams
- Integrale oplossingen voor (complexe) hulpvragen
- Centraal stellen van de belangen van de hulpvrager
- Deskundigen met doorzettingsmacht achter het loket van de Vraagwijzer
- Stimuleren dat inwoners invloed hebben op de wijkteams (door een wijkplan op te stellen)
- Stimuleren en ondersteunen van initiatieven voor andere vormen van personenvervoer door zorginstellingen
- Steun voor de visie dat bewoners zelf hun eigen buurtaccommodatie mogen runnen
- Runnen van buurtaccommodaties haalbaar maken voor vrijwilligers
- Vereenvoudigen van de mogelijkheden om subsidie aan te vragen

- In verband met continuïteit andere cyclus van subsidie-aanvragen hanteren zodat zo vroeg mogelijk duidelijkheid is over de beschikbare hoeveelheid subsidie voor het volgende jaar
- Inzet van meer betaalde professionele krachten
- Activiteiten om ouderen en jongeren meer en langer te laten bewegen/sporten stimuleren en ondersteunen

Wonen & Bouwen

- Meer woningen voor jongeren en ouderen (ook met zorgfunctie). Samenwerking met gemeentes en woningcorporaties.
- Ouderen kunnen verhuizen naar een woning die bij ze past, betaalbaar zijn, en zorgen daardoor voor doorstroming op de woningmarkt
- Zelfstanding maar beschermd geclusterd wonen. Knarren hof, Tiny house
- Subsidie voor verduurzamen van woningen
- Motiveren van gemeentes om de Blijverslening (SVn) aan te bieden aan inwoners om hun woning levensloopbestendig te maken.
- Stimuleren woningsplitsing jong en oud.
- Provincie biedt menscapaciteit aan om de vergunningsverlening sneller af te handelen. Vereenvoudigen van procedures.
- Provinciaal beleid om gemeentes te stimuleren kleinschalige woonvormen te realiseren, binnen de bestaande bebouwing
- Meer aandacht voor het bouwen van verzorgingstehuizen waar mensen minder eenzaam zijn en zorg gemakkelijker kan worden verleend
- Inzetten op gemeentelijke woningbouwcorporaties
- Investeren in levensloopbestendige woningen en gemeentes motiveren om hierop in te zetten bij bouw opgaves

Energie

- Activeren isolatie en energiebesparing
- Op weg naar duurzame energie waaronder waterstofprogramma's
- Inzetten op schone vormen van energie zoals wind, zon, waterkracht, waterstof
- Tegen aanleggen van zonnevelden maar voor plaatsing van zonnepanelen op Provinciehuis, overheidsgebouwen, scholen en in overleg op particuliere gebouwen en woningen
- Voor plaatsing van windturbines op zee en tegen plaatsing van windturbines op land
- Bestrijding energie armoede

- Starten met kernenergie (Thorium). Onderzoek naar kleinschalige regionale kerncentrales
- Gaskraan open in Groningen
- Uitvoeren Regionale Energie Strategie (RES) mits draagvlak inwoners ook al lijkt hij vastgesteld
- Volgen treden zonneladder
- Z.s.m. oplossen transport schaarste energie
- Terugdraaien privatisering energie (gas en elektriciteit) naar een openbaar Nutsbedrijf.
- In vergunningenstelsels de verplichting opnemen dat bedrijven bij nieuwbouw en uitbreiding, zonnepanelen op hun dak plaatsen

Mobiliteit

- Terugdraaien van het Openbaar Vervoer van privatisering naar een openbaar Nutsbedrijf
- Openbaar vervoer in de provincie kosteloos voor AOW-gerechtigden en inwoners met een kleine beurs
- Ondersteunen Automaatje, van deur naar deur i.p.v. halte naar halte
- Fietspaden veiliger maken door verbreding en zo weinig mogelijk 2-richtings verkeer
- Aandacht voor kwetsbare weggebruikers
- Verbetering Provinciale wegen
- Goede OV-voorziening binnen 50 meter van de hoofdingang van zorgcentra, ziekenhuizen en huisartsenposten

Werk & Werkloosheid

- Krachtige werkgelegenheidsbeleid met extra aandacht en beleid om ouderen weer aan een baan te helpen
- Banen met uitzicht op een vast contract
- Nauwe samenwerking met het MKB en het grotere bedrijfsleven voor meer banen voor ouderen
- Gemeente die het goede voorbeeld geeft door ouderen volop kansen te geven in gemeentelijke banen (positief ouderenbeleid)
- Een stimuleringspakket om oudere werknemers aan het werk te krijgen en te houden, waarbij het opleiden van nieuwe werknemers door oudere en ervaren werknemers (tandembanen) aandacht krijgt

- Toepassen van het Social Return-principe ook voor ouderen zodat bij aanbestedingen en opdrachten van de gemeente deze doelgroep daarbij echte kansen op een vaste baan krijgt
- MKB en het toenemend aantal zelfstandigen zonder personeel (ZZP'ers), die de basis van onze economie zijn. Deze ondernemende mensen verdienen meer steun, bescherming en hulp van de overheid
- Nauwe samenwerking met het MKB en het grotere bedrijfsleven voor meer banen voor 45plussers
- Meer maatwerk in de begeleiding van werkzoekenden
- Geen zinloze grote hoeveelheden verplichte sollicitaties meer schrijven
- Niet meer verplicht schoffelen of vergelijkbare werkzaamheden, waar de meeste werkzoekenden niets aan hebben en wat door velen als vernederend en nutteloos ervaren wordt
- Meer maatwerk in de begeleiding van werkzoekenden
- Het voortzetten van de werkgelegenheidsambassadeur voor ouderen
- Geen zinloze grote hoeveelheden verplichte sollicitaties meer schrijven

Economie & Midden en Klein Bedrijf (mkb) & Toerisme

- Versterken van de economische bedrijvigheid en maatschappelijke innovaties
- Aantrekkelijke vestigingsplaats voor bedrijven ten behoeve van de lokale werkgelegenheid
- Samenwerking met het bedrijfsleven, onderwijs en onderzoeksorganisaties
- Ruimhartige en effectieve ondersteuning aan het MKB en ZZP-ers die hebben geleden onder de Coronacrisis
- Investeren in lokale, regionale en internationale economische relatienetwerken
- Promotie van toerisme en cultuur in de regio
- Profileren als toeristische stad binnen de grenzen van de leefbaarheid voor de inwoners
- Creëren van betere toeristische verbindingen tussen de Randstad en regionale toeristenpleisterplaatsen
- Vormen regionaal arbeidsmarktbeleid inclusief stimuleringspakket voor werkloze 50plussers
- Stimuleren van de lokale circulaire economie waar duurzaamheid, innovatie, energiezuinigheid, en milieuvriendelijkheid centraal staan
- Extra impulsen aan de lokale economie en arbeidsmarkt geven
- Binnenhalen van kennisintensieve en andere 'schone' bedrijven
- Innovatieve veranderingen in de economie -daar waar noodzakelijk- te faciliteren

- Verbetering vestigingsklimaat voor bedrijven en dienstverlening aan het bedrijfsleven
- Ontwikkelen van stedelijke en wijkgerichte economische programma's
- Herstructurering en verduurzaming bedrijfslocaties en winkelgebieden
- Duurzame grondexploitatie van bedrijventerreinen
- Gerichte ondersteuning in de land- en tuinbouw en veeteelt
- Stimuleren van startende ondernemers
- Verbindingen leggen tussen bedrijven en het onderwijs
- Transformatie van bedrijfslocaties en winkelpanden naar seniorenwoningen
- Verpauperingsboete op leegstand van bedrijfslocaties en winkelpanden
- Regeldruk moet goed tegen het licht worden gehouden en vereenvoudigd (minder & slimmer)
- Vergunningen worden zo nodig stevig gehandhaafd voor de veiligheid en ter voorkoming van overlast (voor omwonenden en omgeving) en/of het belasten van het milieu
- Bevorderen van de aangiftebereidheid van ondernemers door het aangifteproces te vereenvoudigen en de pakkans van (winkel-)dieven te vergroten. Een verbod op de rooftas of andere instrumenten van het inbrekersgilde in de plaatselijke verordening helpt hierbij
- Aantrekken kennis en ondersteunen talent ontwikkeling
- Aandacht oudere werklozen. Stimuleren werkgelegenheid. Een quotum 50PLUSERS instellen bij Provincies, gemeentes
- Verkeersboetes naar de provincie/gemeentes i.p.v. de landelijke kas
- Ondersteuning (burger)initiatieven voor innovatieve projecten
- Steunen en stimuleren bekendheid van regionale specialiteiten en streek producten
- Geen stijging opcenten
- Gebruik maken reserves mits er een maatschappelijk rendement bestaat naast het financiële rendement. Welzijn gaat voor economische groei.
- Verlagen regeldruk

Natuur, milieu en klimaat

- Stimuleren hergebruik grondstoffen (duurzaamheid)
- Tegen boren naar schaliegas
- Voor het verwijderen van asbest blijft ook op Provinciaal niveau, een subsidieregeling bestaan
- Minder vluchten/vliegroutes over bewoonde gebieden
- Samen reduceren plastic verpakkingen (verpakkingsindustrie hierop aanspreken)
- Voldoende afvalbakken buiten de kernen, en in recreatiegebieden

- Aanpak vermindering stikstofdispositie en andere schadelijke stoffen
- Grensoverschrijdende samenwerking met je burens, provincies en buurlanden
- Verbeteren lucht- en waterkwaliteit
- Stimuleren van vergroening gemeentes en wijken
- Betaalbaar, haalbaar en uitvoerbaar
- Natuurgebieden bereikbaar en toegankelijk voor iedereen
- Behoud Natura 2000 gebieden maar anders rangschikken
- Activeren Schoon Lucht akkoord
- Communiceren gevaar grondwater met te veel waterstofsulfide in speeltuinen
- Afkoppeling regenwater van het riool
- Rol Vergunning, Toezicht en Handhaving (VTH) vergroten
- Bescherming grondwater
- Wereld goed achterlaten voor onze (klein)kinderen
- Nazorg gesloten stortplaatsen

Platteland/kleine kernen

- Tegengaan leegloop dorpen. Vitaal houden
- Zorgen voor een goede bereikbaarheid/geen busritten verminderen of zelfs afschaffen
- Goede bereikbaarheid van NS-stations met Openbaar Vervoer (OV), ook in de avonden
- Behoud voorzieningen zoals een Bibliotheek, een dorpswinkel, een brievenbus, (een bank met een pinautomaat) en busvervoer
- Gezondheidszorginstellingen moeten snel en goed bereikbaar zijn.
- Parkeerkosten maximeren of afschaffen waar mogelijk
- Goede spreiding gezondheidszorginstellingen, en aanspreekbaar
- Elk dorp/stad internet met hoge snelheid beschikbaar

Ruimte

- Verduurzaming bedrijventerreinen
- XXL dozen alleen op de daar voor bestemde industrieterreinen
- Oplossingen zoeken voor leegstand op het platteland (in combinatie met tegengaan criminaliteit en ondermijning)
- Vooral meer woningen in de steden/verstedelijking en zo min mogelijk groen opofferen
- Gebiedsontwikkelingen ondersteunen

- In openbare ruimtes voldoende toiletten, oplaadpunten, rustpunten (bankjes) en drinkwatervoorzieningen
- Ondersteuning introductie implementatie Omgevingswet
- Balans maatschappelijke rendement en financieel rendement

Landbouw

- Perspectief voor boeren in relatie tot stikstof
- Niet praten over de boeren maar met de boeren
- Industrie, luchtvaart en wegverkeer moeten ook bijdragen aan vermindering stikstofdispositie
- Maatwerk per bedrijf per gebied
- Beperking grootschalige intensieve veehouderij
- Geen bouw nieuwe mestverwerkingsbedrijven buiten de industrieterreinen
- Ondersteunen eiwitrijke gewassen
- Ondersteunen biologische- en natuur inclusieve boeren
- Rol Vergunningen Toezicht Handhaving (VTH) benadrukken
- Handhaven bij overlast bij mest verwerkende bedrijven.

Samenleving, cultuur, sport en vrije tijd

- AOW'ers en scholieren t/m 12 jaar kosteloos museumjaarkaart kunnen aanvragen
- Goede zorg voor regionale monumenten, het landschap en erfgoed
- Toegankelijkheid voor mensen met een beperking
- Een duidelijk subsidiebeleid
- Nederlands cultuur belangrijk door te geven aan de volgende generaties, kinderen en kleinkinderen
- Stimuleren van het aan banden leggen van gokspellen op internet
- Een levendige Provincie en brede welvaart
- Steun Bibliotheken en aanverwante organisaties (buurthuizen)
- Behoud en verruiming buitensport en openluchtrecreatie
- Gescheiden, veilige, toegankelijke wandel-, wielren-, mountainbike-, fiets- en ruiterroutes
- Ondersteunen sportclubs bij het verduurzamen met kennis en advies
- Financiële ondersteuning grote sportevenementen mits link met andere provinciale uitdagingen
- Mede investeren in buurtsport coaches
- Stimuleren doelgroepen die achterblijven in sportoefening

Veiligheid & Vrijheid

- Stimuleren buurtpreventie
- Aanpak ondermijnende activiteiten
- Bewustwording bij de inwoners
- Leefomgeving veiliger maken
- Legalisering softdrugs
- Inrichten informatie en voorlichtingsprogramma's voor digibeten
- Training weerbaarheid
- Aandacht cyber risico's bij o.a. bankzaken en online winkelen

Vrijwilligers

- Maatschappelijke waardering en ondersteuning van vrijwilligers
- Geen verdringing /banenverlies door inzet van vrijwilligers
- Maximumbedrag onbelast zijn van vrijwilligersvergoedingen
- Regelgeving mag geen beperking zijn voor vrijwilligers en vrijwilligerswerk
- Gratis aan te vragen Verklaring over gedrag (VOG) ten behoeve van vrijwilligerswerk

Dierenwelzijn

- Zorgvuldige afweging tussen het maximale aantal dieren t.o.v. de beschikbare ruimte
- Uiterste middel: bejagen dieren toegestaan maar het liefste andere oplossingen bedenken
- Ondersteuning van ouderen bij houden van dieren (kosten bijdrage dierenarts). Belangrijk tegen vereenzaming.

Bestuur en financiën

- Democratische legitimiteit moet goed geborgd zijn
- Burgerparticipatie vooraf aan projecten en geborgd door beleid
- Bindend referendum op provinciaal en lokaal niveau. Bij een gemeentelijke herindeling verplicht
- Gedeputeerde met ouderenbeleid in zijn/haar portefeuille (ouderenproof). Alle voorstellen toetsen op inclusiviteit

-
- Goede organisaties die zich bezighouden met Veiligheid, Toezicht en Handhaving
  - Gezondheid inwoners voorop
  - Communicatie met inwoners niet alleen digitaal maar ook via de lokale media en lokale kranten
  - Huidige taak is om toe te zien op de financiën van de Gemeentes. Ook toe te zien op de uitvoering van de gemeentelijke taken in het kader van de WMO en Jeugdzorg
  - Concept burgerinitiatief/burgerraad waarbij inwoners de mogelijkheid hebben om thema's te agenderen en bespreekbaar te maken in de vergadering van de Provinciale Staten
  - In alle visies, nota's speciale aandacht voor 50-plussers
  - Jeugd en ouderen bij de politiek betrekken
  - Vertrouwen terugkrijgen van de inwoners in de politiek
  - Alles in Jip en Janneke taal
  - Structureel personeelstekort aanpakken. 50PLUS quotum toevoegen aan beleid
  - Financieel deugdelijk Begrotingsbeleid
  - Balans vinden tussen maatschappelijk rendement en financieel rendement bij subsidies of leningen
  - Benadrukken en naleven integriteitsrichtlijnen. Beleid naleven en jaarlijks evalueren.
  - Sturen en verantwoorden
  - Een weerbare overheid. Bestuur en veiligheid
  - Activeren relatie Provincie en de Waterschappen
  - Provinciale Staten terug aan het stuur, goed kijken naar structuren van fondsen.

Bijlage 1 Energie

**Energie is van levensbelang
Geen energie betekent geen leven
Zonder energie hebben we geen eten
Hebben we geen producten
Kunnen we niet vliegen of autorijden
Maar vooral zonder energie zitten we in de kou
Wie de zeggenschap heeft over de energie
Heeft de macht over het leven van mensen
Helaas beseft de politiek zich dat veel te weinig en veel te laat
Een lege koelkast, geen eten op tafel dat spreekt mensen aan
Maar dat er uit de muur geen elektriciteit komt
Dat de kachel geen warmte geeft
Dat de schappen in de winkels leeg zijn
Dat is pas veel te laat bij de politiek binnengedrongen
Dat wij als Nederland niet onze eigen energie bezitten
En afhankelijk zijn geworden van bijvoorbeeld Rusland
Daar is het veel weinig over gegaan in de politiek
En dat terwijl wij toch zelf heel veel gas onder onze voeten hebben
Maar die wenden wij niet aan voor ons eigen gebruik
Die gaat naar het buitenland
En nu zijn we daar zelfs mee gestopt
Omdat boven die gasbel de huizen scheuren door de bodemverandering
Jarenlang is de politiek al bezig om van fossiel naar schoon te gaan
Maar verder als een beetje wind en beetje zon komen we niet
50PLUS wil de prioriteiten scherp zetten
Energie is een primaire levensbehoefte
Laten we inzetten op kernenergie
Misschien niet voor eeuwig
Maar wel voor de tijd dat we nog geen goede vervanging van de fossiele brandstoffen
hebben
Met kernenergie zijn we niet afhankelijk van andere landen
En omdat het nog wat jaartjes duurt voordat die kleinschalige reactoren er staan
Houden we winkel open met ons eigen gas in Slochteren
En daarvoor gaan we de mensen die er schade door ondervinden rijkelijk belonen
Laten we ze niet urenlang voor een schamele 10.000 euro in een rij staan
Het zijn onze eigen landgenoten die verdienen om schadeloos gesteld te worden
50PLUS wil dat Nederland haar eigen energie bezit
50PLUS wil dat er genoeg betaalbare energie is
50PLUS laat u niet nog een kerst in de kou zitten**

Bijlage 2 Openbaar Vervoer

Kunnen verplaatsen van A naar B is van levensbelang voor mensen
Zonder reizen kunnen mensen niet werken
Raken mensen in isolement
Worden ouderen eenzaam
Gaan kinderen niet naar school
Wie mensen snel, goedkoop en comfortabel kan vervoeren
Heeft de macht over het leven van mensen
Helaas beseft de politiek zich dat veel te weinig en veel te laat
Files op de autowegen, uren stilstaan dat spreekt mensen aan
Maar dat de producten de haven niet uitkunnen
Dat auto's onze steden onveilig maken
Dat mensen door luchtvervuiling eerder doodgaan
Dat hele groepen mensen niet meer mee kunnen bewegen
Dat heeft niet de aandacht van onze politiek
Dat we in Nederland afhankelijk zijn geworden van de auto
Dat we de schaarse grond gebruiken voor het bouwen van dure wegen
Dat steeds meer mensen niet meer met de auto kunnen of willen reizen
Dat het Openbaar Vervoer in en tussen steden afgebroken wordt
Dat daarmee de mensen niet meer snel, goedkoop en comfortabel van A naar B kunnen
Daar gaat het heel weinig over in de politiek
50PLUS wil de prioriteiten scherp zetten
Openbaar Vervoer is van levensbelang voor veel mensen
Laten we meer bus- tram- en metrolijnen in steden en dorpen aanleggen
Mensen kunnen dan sneller van huis naar werk reizen
Ouderen en mindervaliden kunnen dan deelnemen aan de samenleving
Laten we extra investeren in meer en snelle treinen tussen dorpen en steden
Vooraf forensen kunnen dan comfortabel van huis naar werk
En ontlasten daarmee de autowegen en het stadsverkeer
Laten we het Openbaar Vervoer goedkoper maken
Ontlast daarmee ouderen, jongeren, minima die afhankelijk zijn van het Openbaar Vervoer
50PLUS wil dat Nederland meer in Openbaar Vervoer investeert
50PLUS wil dat Openbaar Vervoer betaalbaar is
50PLUS wil u niet stil laten staan
50PLUS wenst u een behouden reis

Bijlage 3 Veiligheid

**Een veilige woon- en leefomgeving is van levensbelang voor mensen
Zonder een veilige omgeving kunnen mensen niet leven
Zijn mensen te bang om naar buiten te gaan
Raken mensen in isolement
Worden ouderen eenzaam
Gaan mensen zichzelf beschermen
Wie de veiligheid in een straat, een wijk, een stad, een land weet te garanderen
Heeft de macht over het leven van mensen
Helaas beseft de politiek zich dat veel te weinig en veel te laat
Agenten en opsporingsambtenaren behangen met nog meer wapens spreekt mensen aan
Maar dat zoveel wapentuig mensen tegelijk ook afschrikt
Dat handhaving totaal niet werkt zonder ook bronaanpak
Dat er geen aandacht is voor slachtoffers bij een misdrijf, huiselijk geweld of discriminatie
Dat door het verdwijnen van buurthuizen, voorzieningen, sociale netwerken onveiligheid
toeneemt
Dat door uitsluiting, armoede en ontevredenheid geweld toeneemt
Dat heeft niet voldoende de aandacht van onze politiek
Daar gaat het veel te weinig over in de politiek
50PLUS wil de prioriteiten scherp zetten
Veiligheid is van levensbelang voor mensen
Laten we wijkagenten, meer blauw op straat en huismeesters aanstellen
Vooral voor ouderen en kwetsbare mensen geeft dat bescherming
Laten we verbeterde openbare verlichting en cameratoezicht realiseren
Het houdt criminele activiteiten die het licht niet kunnen verdragen tegen
Mensen durven dan in de avond naar buiten te gaan
Laten we straatroven, overvallen, woninginbraken hard aanpakken
Het schrik criminelen af en slachtoffers voelen zich gehoord
Laten we alcohol, drugs en gokken ontmoedigen
Het maakt meer kapot dan ons lief is
50PLUS wil dat Nederland in zet op een veilige woon- en leefomgeving
50PLUS wil dat geïnvesteerd wordt op sociale cohesie en saamhorigheid
50PLUS wil dat u beschermd wordt
50PLUS wenst u een veilige straat**

Bijlage 4 Wonen

**Een woning is de basis van het leven
Zonder een dak boven je hoofd kan een mens niet functioneren
Raken mensen in verval
Vereenzamen mensen
Komen mensen in armoede terecht
Wie zorgt dat mensen in een huis kunnen wonen
Heeft de macht over het leven van mensen
Helaas beseft de politiek zich dat veel te weinig en veel te laat
Een ministerie voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening was zelfs niet meer nodig
Maar dat 800 verzorgingstehuizen ontmanteld en afgestoten werden
Dat tussen zelfstandig wonen en het verpleegtehuis er geen seniorenwoningen zijn
Dat jongeren veel te lang thuis moeten blijven wonen
Dat de woningnood extreme vormen aanneemt
Dat er veel te kleine en te dure woningen op schaarse grond gebouwd worden
Dat de dakloosheid toeneemt omdat er geen woningen zijn
Dat is pas veel te laat bij de politiek binnengedrongen
We praten al jaren niet meer over de juiste huisvesting voor de verschillende doelgroepen
Maar vooral over het bouwen van woningen voor de markt
De projectontwikkelaars, de investeerders, de beleggers
Het wonen wordt steeds meer gezien als investering
En dat terwijl wonen toch primair een eerste levensbehoefte is
Daar gaat het heel weinig over in de politiek
50PLUS wil de prioriteiten scherp zetten
Wonen is van levensbelang voor veel mensen
Laten we betaalbare seniorenwoningen bouwen
Daarmee komen er grote gezinswoningen vrij
En kunnen jongeren en gezinnen doorstromen
Laten we weer investeren in kleinschalige verzorgingshuizen
Zodat er voor ouderen zelfstandig maar wel met zorgmogelijkheden kunnen wonen
Laten we de woningcorporaties weer laten bouwen voor de sociale en middenklasse
Daarmee kunnen we betaalbaarheid, de hoeveelheid aan woningen verhogen
50PLUS wil dat Nederland met hoge prioriteit de wooncrisis oplost
50PLUS wil betaalbare en aangepaste woningen voor iedereen
50PLUS wil niet dat u dakloos wordt
50PLUS wenst u een dak boven uw hoofd**

Bijlage 5 Zorg

**De zorg is voor een mens het allerbelangrijkste in het leven
Door een slechte gezondheid gaat de kwaliteit van leven verloren
Verliezen ouderen de zin in het leven
Gaan mensen eerder dood
Wie zorgt dat mensen goede zorg krijgen
Redt daarmee veel levens
Helaas beseft de politiek zich dat veel te weinig en veel te laat
Het ziekenfonds ging eruit en de zorgverzekeraars kwamen erin
Zilveren Kruis, VGZ, CZ en Menzis beheersen samen 90 procent van de markt
Een ongezonde situatie die de kwaliteit in de zorg frustreert
Dat ouderen met vaak meerdere aandoeningen geen hulp krijgen
Dat de wachtlijsten in de Geestelijke Gezondheidszorg sterk zijn toegenomen
Dat concurrentie door marktwerking elke samenwerking in de medische sector verdringt
Dat door bezuinigingen op de zorg we nu capaciteitsproblemen hebben
Dat is pas veel te laat bij de politiek binnengedrongen
We praten al jaren niet meer over de juiste zorg voor de verschillende doelgroepen
Maar vooral over de zorg als een verdienmodel
Over ouderen die als dor hout worden afgedaan
En daarom geen zorg meer nodig zouden hebben
Over een ondoordringbaar oerwoud aan wetten en regels als WMO en PGB Waardoor
mensen volledig de weg kwijtraken
En dat terwijl de zorg toch primair over onze gezondheid gaat
Daar gaat het heel weinig over in de politiek
50PLUS wil de prioriteiten scherp zetten
Laten we de uitwassen van de marktwerking in de zorg terugdraaien
Geld dat voor de zorg bestemd is blijft ook van de zorg
Laten inzetten op een beter salaris voor ons zorgpersoneel
Dit geeft zekerheid voor de mensen en de zorgmedewerkers
Laten we mantelzorgers en thuiszorg meer waarderen
Zonder hen is er geen gezondheidszorg mogelijk
50PLUS wil dat Nederland alles op alles zet voor een goede gezondheidszorg 50PLUS wil de
zorg betaalbaar houden voor iedereen
50PLUS wil niet dat u geen zorg meer krijgt
50PLUS wenst u een gezond leven**

Bijlage 6 Werk

**Werk is het belangrijkste bestaansrecht van een mens
Zonder werk vervalt de mens in armoede
Verliezen mensen de grip op het leven
Raken mensen geïsoleerd
Tellen mensen niet meer mee
Wie zorgt dat mensen werk hebben
Heeft zeggenschap over het leven van mensen
Helaas beseft de politiek zich dat veel te weinig en veel te laat
De AOW, het basisinkomen waar elke oudere oorspronkelijk op 65 jaar recht op heeft, is verhoogd
Maar ook de stabiliteit van een gegarandeerd inkomen is losgelaten
Dat daarmee senioren afgeschreven worden als een te zware kostenpost
Dat ouderen daardoor een ongewenst sluitstuk van onze samenleving worden
Dat daarmee onze kinderen geen financiële garantie meer hebben op een oude dag
Dat vanaf 45 jaar er niet meer geïnvesteerd wordt op meedoen in het arbeidsproces
Dat veel te veel mensen aan de kant zijn gezet in het arbeidsproces
Dat is pas veel te laat bij de politiek binnengedrongen
We praten al jaren niet meer over het juiste werk voor de verschillende doelgroepen
Maar vooral over werknemers als zware sociale last voor werkgevers en maatschappij
Over de ZZPer, de Zelfstandige Zonder Personeel
Een goedkope manier voor werkgevers om de sociale lasten te ontduiken
Over de goedkope buitenlandse arbeidskrachten
Die qua werkomstandigheden uitgebuit worden
Over ouderen die niet meer aan de bak komen
Omdat ouderen zogenaamd veel te dure arbeidskrachten zijn
En dat terwijl de werk de economie laat draaien
Daar gaat het heel weinig over in de politiek
50PLUS wil de prioriteiten scherp zetten
Laten we investeren in vast werk voor iedereen
Zodat ouderen niet als dor hout in onze samenleving worden afgedankt
En de ZZPer weer gewoon een vast dienstverband krijgt
Laten we vasthouden aan de AOW op 65 jaar en koppelen aan het minimumloon
Daarmee garanderen we de oude dag van mensen
En kunnen we de torenhoge inflatie opvangen
50PLUS wil dat Nederland investeert in werkgelegenheid in werk
50PLUS wil dat werken weer loont
50PLUS wil u inkomen garanderen
50PLUS wenst u een werkzaam leven**

Bijlage 7 Onderwijs

Onderwijs geeft meer kansen in het leven
Geen onderwijs betekent een armer bestaan
Zonder onderwijs krijgen mensen geen werk
Raken mensen geïsoleerd
Wie investeert in onderwijs
Heeft zeggenschap over het leven van mensen
Helaas beseft de politiek zich dat veel te weinig en veel te laat
Dat er genoeg banen voor iedereen zijn dat spreekt mensen natuurlijk erg aan
Maar dat het werk steeds complexer wordt
Dat jongeren in de toenemende armoede niet meer kunnen studeren
Dat ouderen geen omscholing meer aangeboden krijgen
Dat er een scheiding tussen geschoold en ongeschoold personeel ontstaat
Dat daarmee de tweedeling tussen arm en rijk toeneemt
Dat er veel te weinig leerkrachten zijn
Daar is het veel te weinig over gegaan in de politiek
En dat terwijl wij toch het land zijn van “een leven lang leren”
Maar helaas geldt dat niet als je ouder wordt
Want dan biedt de werkgever geen om- en bijscholing aan
Helaas hebben we het ook niet over ambachtelijke scholing
De timmerman, de loodgieter, de vrachtwagenchauffeur, de stratenmaker
Die deskundigheid plukken we uit het buitenland
In deze liberale samenleving praten we liever over hoger geschoolde werkgelegenheid
Als het hoogtepunt waar elk kind naar zou moeten streven
ICT, wetenschap en juristen zijn het ultieme doel
50PLUS wil de prioriteiten scherp zetten
Onderwijs geeft mensen betere kansen in het leven
Laten we inzetten op het leren van ambachten
En daaraan gekoppeld betere salariering
Laten we meer geld vrijmaken voor onderwijs voor iedereen
Voor jong en oud en voor alle lagen van de bevolking
Laten we investeren in aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt
Zodat er ingespeeld kan worden op de behoeften van jong en oud
50PLUS vindt dat Nederland werk moet maken van “een leven lang leren”
50PLUS wil dat er genoeg onderwijs voor iedereen is
50PLUS wil u een passende opleiding aanbieden
50PLUS wenst u een wijs leven

Bijlage 8 Defensie

Defensie is van levensbelang

In de Oekraïne weten ze daar alles van

Weet u het nog op zondagmiddag op de radio?

De toestand in de wereld met gbj hilterman?

Defensie, internationale veiligheid speelde in zijn overpeinzingen een prominente rol

Maar wat is verstandig in deze onzekere en woelige tijden?

Willen we een sterk Nederland of een Europees leger?

Of vertrouwen we op onze Atlantische vrienden in de NAVO?

Moeten onze grenzen dicht uit angst voor terreur?

Of zit onze kracht in onze vrije samenleving waar we ons niet door angst laten gijzelen?

Kortom uw columnist zoekt naar antwoorden in deze brei van tegenstrijdigheden

Wat is wijsheid in deze donkere en dreigende tijden?

De 2% NAVO norm structureel halen is nog de eenvoudigste keuze

En zelfs daarin blinkt Nederland niet uit

Pas in 2024 halen we deze norm

En zoals het er nu uit ziet slechts eenmalig

Wie de zeggenschap heeft over de defensie

Heeft de macht over het leven van mensen

Helaas beseft de politiek zich dat veel te weinig en veel te laat

Zolang we niet in oorlog zijn voelen mensen zich veilig

Maar als het zo dichtbij komt als in de Oekraïne

En Rusland aan alle kanten aan de deur van Europa rammelt

Daar is het veel te laat over gegaan in de politiek

50PLUS wil de prioriteiten scherp zetten

Veiligheid is van levensbelang

50PLUS is vóór samenwerking op defensie

Met de EU-lidstaten en met de NAVO

Maar 50PLUS is ook voor behoud van onze eigen soevereiniteit

50PLUS wil graag de problemen in de wereld diplomatiek aanpakken

Waarbij gezond verstand leidend is en niet de angst

50PLUS blijft hierover nadenken en wikken en wegen

Want makkelijke oplossingen zijn er in de huidige tijd helaas niet

50PLUS wil dat Nederland veilig blijft

50PLUS wil dat we investeren in defensie

50PLUS laat u niet in angst leven

50PLUS wenst u een veilig leven toe

Bijlage 9 Koopkracht

**Inkomen is van levensbelang
Zonder geld kunnen mensen niet meer meedoen
Raken mensen in isolement
Worden ouderen eenzaam
Wie zorgt dat mensen een gegarandeerd inkomen hebben
Heeft de macht over het leven van mensen
Helaas beseft de politiek zich dat veel te weinig en veel te laat
Bejaarden bestaan niet meer in deze tijd
Maar het stigmatiseren van ouderen als 'dor hout'
Het wegzetten van ouderen als overbodig is wel een feit
Het uitsluiten van ouderen is al zeker tien jaar aan de gang
De AOW, het basisinkomen waar elke oudere na een leven lang werken recht op heeft
Aan die inkomensgarantie wordt aan alle kanten getornd
Niet alleen de leeftijd van 65 jaar waarop het te ontvangen is verhoogd
Ook de stabiliteit van een gegarandeerd inkomen is losgelaten
Het pensioen dat mensen gedurende hun werkzame leven sparen voor hun oude dag
Die gelden zijn ook niet meer veiliggesteld voor de ouderen
Dat daarmee senioren afgeschreven worden als een te zware kostenpost
Dat ouderen daardoor een ongewenst sluitstuk van onze samenleving worden
Dat daarmee onze kinderen geen financiële garantie meer hebben op een oude dag
Daar gaat het heel weinig over in de politiek
Door de ontkoppeling van de AOW aan de loonontwikkeling van het minimumloon
Door de greep in de pensioenkas
Zakken ouderen onder de armoedegrens
50PLUS wil de prioriteiten scherp zetten
Laten we vasthouden aan de AOW op 65 jaar en koppeling aan het minimumloon
Daarmee garanderen we de oude dag van mensen
En kunnen we de torenhoge inflatie opvangen
Laten we het pensioen veiligstellen voor oud en jong
50PLUS wil dat Nederland investeert in de koopkracht van ouderen
50PLUS wil dat de AOW en het pensioen veiliggesteld worden
50PLUS wil u een inkomen garanderen
50PLUS wenst u een goede oude dag**

Bijlage 10 Mantelzorg

**Mantelzorg is van levensbelang voor veel mensen
Geen mantelzorg betekent geen zorg
Zonder mantelzorg is er geen gezondheidszorg
Hebben we geen zorgondersteuning
Kunnen veel mensen niet meer thuis wonen
Maar vooral zonder mantelzorg functioneert de zorg niet meer
Wie de zeggenschap heeft over de mantelzorg
Heeft de macht over het leven van mensen
Helaas beseft de politiek zich dat veel te weinig en veel te laat
Hulp krijgen van je goede buur of kind dat spreekt mensen aan
Maar dat het een zware last op de schouders van mensen is
Dat mantelzorg gebaseerd is op een gunst en niet op een recht
Dat mantelzorgers er eigenlijk een zware baan bij krijgen
Dat is pas veel te laat bij de politiek binnengedrongen
Dat wij als Nederland niet onze eigen zorg kunnen voorzien
En afhankelijk zijn geworden van mantelzorgers
Daar is het veel weinig over gegaan in de politiek
En dat terwijl mantelzorg een cruciaal onderdeel van het zorgsysteem is geworden
En Nederland ondertussen zo'n 5 miljoen mantelzorgers kent
Waarvan een heel groot deel ook nog een andere baan ernaast heeft
En daardoor half miljoen mantelzorgers te zwaar belast of zelfs overbelast wordt
Daar gaat het in de politiek veel te weinig over
Als er door welzijn en zorg geen aandacht komt voor de mantelzorgers
Werken we in Nederland naar een grootschalig toekomstig zorgprobleem
Niet alleen vanwege de uitval van heel veel overbelaste mantelzorgers
Maar ook vanwege de extra last die er dan weer komt op de zorg
50PLUS wil de prioriteiten scherp zetten
Zorg is een primaire levensbehoefte
Laten we inzetten op veel meer zorg vanuit de overheid
Laten we vooral de mantelzorgers ontlasten en veel beter betalen
Zodat ze er minder naast hoeven te werken
Laten we meer professionele en goed betaalde zorgmedewerkers opleiden
Zodat we de toekomst van zorg en welzijn aankunnen
50PLUS wil dat mantelzorgers worden gewaardeerd
50PLUS wil dat de reguliere zorg voor de mantelzorgers zorgt
50PLUS laat u niet zonder zorg zitten
50PLUS wenst u veel zorg onder de mantel der liefde**

Bijlage 11 Landbouw

**Gezond eten is de basis van het bestaan
Zonder eten kan een mens niet leven
Lijden mensen honger
Gaan mensen dood
Wie zorgt dat mensen gezond kunnen eten
Heeft de macht over het leven van mensen
Helaas beseft de politiek zich dat veel te weinig en veel te laat
Het ministerie van Landbouw, Natuur & voedselkwaliteit gaat over al ons eten
De hoeveelheid voedsel die we produceren
En ook over de kwaliteit ervan
Dat Nederland steeds intensiever eten is gaan produceren
Dat daarmee de Natuur onder druk komt te staan
Dat daarmee de voedselkwaliteit in het gedrang komt
Dat daarmee de bouw op slot dreigt te gaan
Dat is pas veel te laat bij de politiek binnengedrongen
We praten al jaren niet meer over de natuur
Maar vooral over de aanpak van stikstof
Die vrijkomt bij de uitwerpselen van een overdaad aan dieren
We praten veel over hoe en hoeveel stikstofoxiden in de lucht komen
Maar we meten het niet maar berekenen het modelmatig
Dat er ook veel meer bronnen zijn aan te wijzen
Dat er steeds meer auto's gaan rijden in Nederland
En de files een enorme luchtvervuiling veroorzaken
Dat Schiphol en de Rotterdamse havens
Ook stevige stikstofsproeiërs zijn
Daar gaat het heel weinig over in de politiek
50PLUS wil de prioriteiten scherp zetten
Goed voedsel is van levensbelang voor veel mensen
Maar gezonde lucht en natuur is ook van groot belang
Laten we niet meer rekenen maar gaan meten
Laten we investeren in een gedragen stikstof aanpak
Zodat we allemaal gaan voor de te nemen maatregelen
50PLUS wil dat Nederland met hoge prioriteit de stikstofcrisis oplost
50PLUS wil een gedragen maatregelenpakket
50PLUS wil niet dat u een ongezond leven krijgt
50PLUS wenst u veel schone lucht toe**

Bijlage A: Stellingen en Verantwoording Het Kieskompas Zuid-Holland

Stelling

Positie

Verantwoording

1. De provincie moet bezuinigen op kunst en cultuur	<i>Niet mee eens</i>	50PLUS Zuid-Holland is voor kunst en cultuur dicht bij de mensen dus vindt dat verenigingen en buurthuizen door de provincie financieel gesteund dienen te worden. 50PLUS Zuid-Holland is echter wel huiverig om geld in elitaire en megalomane projecten te investeren.
2. De provincie moet meer geld uitgeven om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan een baan te helpen	<i>Mee eens</i>	50PLUS Zuid-Holland vindt leeftijdsdiscriminatie een van meest ernstige vormen van discriminatie. Daarnaast vindt 50PLUS Zuid-Holland het een groot probleem dat ouderen en andere inwoners met een achterstand als ze werkloos raken niet meer deel mogen nemen aan het arbeidsproces. De provincie Zuid-Holland heeft volgens 50PLUS Zuid-Holland een taak om te helpen mensen weer aan het werk te krijgen.
3. Als gemeenten onvoldoende statushouders (asielzoekers met een verblijfsvergunning) huisvesten, moet de provincie ingrijpen	<i>Niet mee eens</i>	50PLUS Zuid-Holland vindt dat gemeenten met betrekking tot statushouders eigen verantwoordelijkheden hebben en eigen beleidskeuzes maken.
4. Zuid-Holland moet meer geld uittrekken voor de integratie van asielzoekers met een verblijfsvergunning (statushouders)	<i>Mee eens</i>	50PLUS Zuid-Holland constateert te vaak dat de integratie van nieuwe Nederlanders niet of te weinig succesvol is. Volgens 50PLUS Zuid-Holland vraagt dit een extra inspanning van alle overheden dus ook van de provincie Zuid-Holland.
5. De provincie Zuid-Holland moet zich verzetten tegen de komst van extra asielzoekerscentra	<i>Mee eens</i>	50PLUS Zuid-Holland vindt dat het onvermogen van het Rijk om aan de buitengrenzen vluchtelingen tegen te houden niet mag betekenen dat de provincie dan maar de laatste halte moet worden.
6. Bij belangrijke besluiten moet de provincie een referendum houden	<i>Mee eens</i>	50PLUS Zuid-Holland is voor meer democratische invloed van de Zuid-Hollandse inwoner bij alle beleidszaken die de Zuid-Hollandse inwoner direct raakt.
7. De provincie Zuid-Holland moet zich inzetten om veel meer toeristen naar het Groene Hart te halen	<i>Mee eens</i>	50PLUS Zuid-Holland vindt de toeristensector een heel belangrijke economische sector voor de provincie Zuid-Holland.
8. De provincie moet de komst van grote distributiecentra tegenhouden, ook als hierdoor banen verloren gaan	<i>Niet mee eens</i>	50PLUS Zuid-Holland vindt economische ontwikkelingen heel belangrijk voor de werkgelegenheid in de provincie Zuid-Holland.
9. De provinciale wegenbelasting moet worden verlaagd, ook al moet de provincie daardoor bezuinigen	<i>Niet mee eens</i>	50PLUS Zuid-Holland vindt niet dat de wegenbelasting verhoogd mag worden. Maar 50PLUS Zuid-Holland vindt ook dat een verlaging niet kan gezien de taken waar de provincie Zuid-Holland voor staat.

<p>10. Om de natuur in het Groene Hart te beschermen moet het waterpeil omhoog, ook als boeren daar last van hebben</p>	<p><i>Neutraal</i></p>	<p>Op korte termijn is voor de boeren, de bedrijven en de steden een lager waterpeil voor behoud van de agrarische sector en huizen wenselijk. Voor de lange termijn wil 50PLUS Zuid-Holland wel dat er onderzoek naar de gevolgen van de inklinking en zeespiegelstijging ten aanzien van het Groene Hart gedaan wordt.</p>
<p>11. In Zuid-Holland mogen geen recreatiewoningen in natuurgebieden meer worden gebouwd</p>	<p><i>Mee eens</i></p>	<p>50PLUS Zuid-Holland vindt dat natuurgebieden in Zuid-Holland geen recreatiegebieden zijn om in te wonen dus recreatiewoningen zijn niet wenselijk in natuurgebieden.</p>
<p>12. De provincie moet geld uittrekken voor tuinders die door de gestegen gasprijzen in de financiële problemen komen</p>	<p><i>Mee eens</i></p>	<p>De glastuinbouw is een belangrijke economische sector in Zuid-Holland dus moet die geholpen worden in financieel slechte tijden. 50PLUS Zuid-Holland vindt wel dat de ondersteuning aan de tuinders wel gericht dient te zijn op het gebruik van duurzame energiebronnen.</p>
<p>13. Om boeren te beschermen moet de provincie zich verzetten tegen het landelijke stikstofbeleid</p>	<p><i>Mee eens</i></p>	<p>50PLUS Zuid-Holland vindt het landelijke beleid chaotisch en 50PLUS Zuid-Holland wil dat de komende twee jaar in afstemming met de boeren nieuw onderzoek gedaan wordt. 50PLUS Zuid-Holland vindt dat op basis van deze nieuwe onderzoeksresultaten er nieuw beleid wordt gemaakt.</p>
<p>14. Om de uitstoot van stikstof te verminderen mag de provincie boeren gedwongen uitkopen</p>	<p><i>Niet mee eens</i></p>	<p>50PLUS vindt dat de boeren nooit gedwongen moeten worden tot verkoop van hun bedrijf. Om de doelstellingen te halen zal dit op basis van vrijwilligheid dienen te gebeuren.</p>
<p>15. Om zoveel mogelijk duurzame energie op te wekken, mogen zonnepanelen ook op weilanden worden geplaatst</p>	<p><i>Niet mee eens</i></p>	<p>50PLUS Zuid-Holland is voor het gebruik van zonnepanelen op daken en gebouwen van overheden en bedrijven. 50PLUS Zuid-Holland vindt dat eerst volop hierop geïnvesteerd dient te worden voordat er landbouwgronden gebruikt gaan worden voor de plaatsing van zonnepanelen.</p>
<p>16. In Zuid-Holland mag een kerncentrale komen</p>	<p><i>Mee eens</i></p>	<p>De ontwikkeling en techniek van kerncentrale ontwikkelt dermate snel dat ook kleinschalige kerncentrales mogelijk een oplossing kunnen zijn in de toekomst 50 PLUS Zuid-Holland staat daar niet onwelwillend tegenover.</p>
<p>17. Er moeten meer windmolens in de provincie Zuid-Holland komen</p>	<p><i>Niet mee eens</i></p>	<p>50PLUS Zuid-Holland is tegen windturbines op land en vindt dat alle windturbines op zee geplaatst dienen te worden.</p>
<p>18. De meest milieuvuulende bedrijven moeten weg uit Zuid-Holland, ook al gaat dat ten koste van werkgelegenheid</p>	<p><i>Mee eens</i></p>	<p>50PLUS Zuid-Holland vindt dat in het overvolle Zuid-Holland de milieuvuiling (lucht, water, bodem) van zeer milieuvuulende bedrijven aangepakt moet worden. Wel vindt 50PLUS Zuid-Holland dat er maatwerk toegepast dient te worden en de werkgelegenheid zoveel mogelijk behouden dient te worden.</p>

19. De provincie Zuid-Holland moet zich inzetten om te voorkomen dat Schiphol uitbreidt met een extra landingsbaan (de tweede Kaagbaan)	<i>Niet mee eens</i>	50PLUS Zuid-Holland vindt dat Rotterdam The Hague Airport minimaal belast moet worden met vluchten. Dat betekent dat Schiphol niet moet krimpen.
20. Het vliegveld Rotterdam The Hague Airport moet worden gesloten om plaats te maken voor woningbouw	<i>Niet mee eens</i>	50PLUS Zuid-Holland vindt dat de provincie Zuid-Holland een eigen zakenluchthaven dient te hebben en dus is 50PLUS Zuid-Holland tegen woningbouw op de plek van de Rotterdam The Hague Airport.
21. De provincie moet zich inzetten om Rotterdam The Hague Airport te sluiten	<i>Niet mee eens</i>	50PLUS Zuid-Holland vindt dat de provincie Zuid-Holland een eigen zakenluchthaven dient te hebben en is daarom voor het openhouden van de Rotterdam The Hague Airport. 50PLUS Zuid-Holland is wel tegen de uitbreiding van Rotterdam The Hague Airport.
22. De maximumsnelheid op provinciale wegen moet op veel meer plekken worden verlaagd van 80 naar 60 km per uur	<i>Niet mee eens</i>	50PLUS Zuid-Holland vindt het niet nodig dat de maximumsnelheid op provinciale wegen verlaagd wordt met uitzondering van de provinciale wegen die door de bebouwde kom van gemeenten lopen.
23. Provinciale wegen mogen worden uitgebreid met extra rijstroken, ook al verdwijnt er dan groen	<i>Niet mee eens</i>	50PLUS Zuid-Holland vindt dat er meer geïnvesteerd moet worden in het openbaar vervoer en dat waar mogelijk zoveel mogelijk het groen behouden dient te blijven. 50PLUS is tegen het uitbreiden van provinciale wegen met een extra rijstrook. Slechts ingeval de verkeersveiligheid in het geding is mag er bij hoge uitzondering uitgebreid worden
24. De buurtbussen op Goeree-Overflakkee moeten blijven rijden, ook al moet de provinciale wegenbelasting daarvoor omhoog	<i>Neutraal</i>	50PLUS Zuid-Holland vindt dat Goeree Overflakkee beter bereikbaar moet worden en dus dat er meer bussen naar toe moeten rijden. 50PLUS Zuid-Holland denkt dat dit te realiseren is zonder verhoging van de provinciale wegenbelasting.
25. De provincie moet ervoor zorgen dat naar kleine dorpen vaker een bus rijdt, ook al moet de provinciale wegenbelasting daarvoor omhoog	<i>Neutraal</i>	50PLUS Zuid-Holland vindt dat dorpen en kleine gemeenten beter bereikbaar moeten worden en dus dat er meer bussen naar toe moeten rijden. 50PLUS Zuid-Holland denkt dat dit te realiseren is zonder verhoging van de provinciale wegenbelasting.
26. De provincie moet extra geld investeren in het openbaar vervoer, ook al is er dan minder geld voor het autoverkeer	<i>Mee eens</i>	Het openbaar vervoer (OV) in het buitengebied van de provincie wordt helaas steeds minder en 50PLUS Zuid-Holland vindt dat er meer geld beschikbaar moet komen voor het openbaar vervoer zodat de mensen in het buitengebied mobiel kunnen blijven.
27. De provincie moet meer ruimte maken voor fietsers, ook als auto's dan minder goed kunnen doorrijden	<i>Mee eens</i>	Er wordt steeds meer gefietst in Zuid-Holland, ook door ouderen met E-bikes. Dus vindt 50PLUS Zuid-Holland dat vanwege de veiligheid in het verkeer er meer ruimte voor fietsers gemaakt wordt.

28. In Zuid-Holland moeten gemeenten meer vrijheid krijgen om zelf te bepalen waar woningen gebouwd mogen worden	<i>Mee eens</i>	Gemeenten mogen binnen de bebouwde kom van de gemeente zelf bepalen waar woningen gebouwd worden. 50PLUS Zuid-Holland vindt dat buiten de gemeente bebouwing toegestaan kan worden in overleg met de provincie Zuid-Holland.
29. De provincie moet toestaan dat mensen permanent in een recreatiewoning kunnen wonen	<i>Mee eens</i>	50PLUS Zuid-Holland wil, vanwege de enorme woningnood, dat het tijdelijk mogelijk wordt recreatiewoningen voor vaste bewoning in te zetten. Maar 50PLUS Zuid-Holland vindt wel dat net als bij flexwoningen er voor slechts beperkte tijd (met mogelijk verlenging) dit woonrecht afgegeven wordt.
30. De provincie moet zich inzetten om er voor te zorgen dat elke gemeente in Zuid-Holland hun eigen inwoners voorrang geven op een woning	<i>Mee eens</i>	50PLUS Zuid-Holland vindt dat mensen die een sociale en economische binding hebben met een gemeente recht op een woning hebben in die gemeente.
31. Om de leefomstandigheden van arbeidsmigranten te verbeteren, moeten er voor hun meer woningen gebouwd worden	<i>Niet mee eens</i>	Arbeidsmigranten hebben in Nederland dezelfde rechten en plichten als Nederlanders en daarom hoeven ze volgens 50PLUS Zuid-Holland geen voorkeursbehandeling te krijgen.
32. Als gemeenten onvoldoende sociale huurwoningen bouwen, moet de provincie hen dwingen dit te doen	<i>Mee eens</i>	Meer woningen voor jongeren en ouderen (ook met zorgfunctie). Samenwerking met gemeentes en woningcorporaties.
33. Er moeten meer woningen worden gebouwd, ook al verdwijnt er dan groen buitengebied	<i>Mee eens</i>	50PLUS Zuid-Holland vindt dat inbreiden binnen de gemeentegrenzen het meest wenselijke is maar dat kent wel haar beperkingen in ruimte en leefbaarheid. Daarom vindt 50PLUS Zuid-Holland dat uitbreiden in het buitengebied ook mogelijk gemaakt mag worden.